

Sygn. I C 5/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Kopania
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Karwacka

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. L. kwotę 148.305,40 zł (słownie: sto czterdzieści osiem tysięcy trzysta pięć złotych 40/100) wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 102.318,85 zł od dnia 22.11.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 45.986,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.02.2017 r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.453,43 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje ściągnąć od powoda P. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku kwotę 1.230 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku kwotę 2.094,42 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 5/15

UZASADNIENIE

Powód, P. L., wniósł przeciwko pozwanemu, (...) Spółce Akcyjnej w W., pozew z żądaniem zapłaty kwoty 127.688,84 wraz z należnościami ubocznymi i kosztami procesu, w tym kwot: 82.000 zł tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia, 21.854,50 zł tytułem utraconych dochodów za okres od czerwca 2013 r. do 31 października 2014 r., 7.990 zł tytułem kosztów opieki, 4.950 zł tytułem zniszczonych i utraconych w wypadku rzeczy, 12.894,35 zł tytułem zwrotu kosztów parkowania wraku samochodu oraz najmu pojazdu zastępczego.

Na uzasadnienie podał, iż w dniu 31 maja 2013 r. na odcinku K.-K. drogi krajowej nr (...) doszło do wypadku, w którym kierujący samochodem osobowym marki A. (...) zderzył się z jadącymi z przeciwnego kierunku samochodami osobowymi, w tym z samochodem kierowanym przez powoda. Do zderzenia pojazdów doszło wskutek nieprawidłowo wykonanego przez kierującego samochodem marki A. (...) manewru wyprzedzania. Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. W wyniku wypadku powód doznał obrażeń ciała w postaci: złamania kości łokciowej lewej, zwknięcia w stawie L., licznych złamań w obrębie stopy lewej, urazu głowy – krwiaka okolicy czołowo-ciemieniowej prawej, rany skóry moszny, zaburzenia perfuzji części płata prawego wątroby, złamania w obrębie gałęzi kości łonowej prawej. Nadto stwierdzono u niego pourazową obecność krwi w przestrzeni podpajęczynówkowej. Z uwagi na silne dolegliwości bólowe powód zmuszony był przyjmować środki farmakologiczne, w tym K.. W związku z repozycją stopy lewej oraz przedramienia lewego, ze szpitala został wypisany z unieruchomionym przedramieniem lewym i lewą stopą, z zaleceniem poruszania się o kulach i ambulatoryjnego kontynuowania leczenia w (...). Powód kontynuował leczenie ambulatoryjne, poddawany był zabiegom fizjoterapeutycznym. Proces leczenia trwa do chwili obecnej. Rozmiar utrzymujących się dolegliwości bólowych, brak samodzielności w wykonywaniu codziennych czynności życiowych, postępująca pauperyzacja wynikająca z konieczności powstrzymywania się od wykonywania pracy zawodowej sprawiły, że powód zaczął odczuwać niekorzystne zmiany natury psychicznej, wymagające podjęcia terapii psychologicznej i psychiatrycznej. Powód wskazał, że w toku postępowania likwidacyjnego otrzymał od pozwanego kwotę 38.000 zł. tytułem zadośćuczynienia, przy czym kwota ta, zdaniem powoda, jest nieadekwatna do rozmiaru jego krzywdy. Stało się zatem konieczne dochodzenie przed sądem uzupełnienia zadośćuczynienia. Jednocześnie zasadne stało się, w ocenie powoda, wytoczenie powództwa o utracony zarobek, koszty opieki osób trzecich, odszkodowania za utracone w wypadku rzeczy, a także zwrotu kosztów parkowania wraku samochodu oraz najmu pojazdu zastępczego, podnosząc, że wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego kwoty nie zrekompensowały w całości szkody powoda, powstałej wskutek wypadku z dnia 31 maja 2013r.

Nakazem zapłaty, wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 27 listopada 2014 r., sygn. I Nc (...), sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany, (...) Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W., zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Nie kwestionował swej odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 31 maja 2013r. Sprzeciwił się jednak zasądzeniu kwoty dochodzonej pozwem. Wskazał, iż w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi kwotę 38.000 zł. tytułem zadośćuczynienia, co stanowi, zdaniem pozwanego, kwotę adekwatną do rozmiaru krzywdy powoda. Nie negując, że powód doznał poważnych obrażeń wskazywał, iż obrażenia narządu ruchu nie będą uniemożliwiały powodowi swobodnej egzystencji w przyszłości. Nadto argumentował, iż nie może ponosić odpowiedzialności za wszelkie wskazywane przez powoda dolegliwości, gdyż część z nich nie była następstwem wypadku komunikacyjnego, lecz została spowodowana błędami w leczeniu. W szczególności nie jest normalnym następstwem urazu kości łokciowej powstanie w jej obrębie stawu rzekomego. Pozwany nie zgodził się również z żądaniem odsetkowym, podając, iż w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, zasadne jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania. W zakresie pozostałych roszczeń, podał również, iż wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego kwoty w pełni rekompensowały powstałą szkodę. Podkreślił jednocześnie, że powód nie wykazał (nie udowodnił) wartości uszkodzonych rzeczy, rozmiaru opieki nad nim przez osoby trzecie, zaś w zakresie kosztów parkowania pojazdu i najmu samochodu zastępczego – zasadności powstałych kosztów. Dlatego też i w tej części roszczenia winny zostać oddalone.

W toku procesu powód, pismem procesowym z dnia 30 stycznia 2017r. rozszerzył powództwo o kwotę 104.830,87 zł., tj. o kwotę 17.824,94 zł tytułem dalszego odszkodowania za utracone zarobki za okres od sierpnia 2016r. do grudnia 2016r., o kwotę 37.005,93 zł. stanowiącą różnicę między faktycznymi zarobkami powoda a ich wysokością przyjętą przez pozwanego oraz o kwotę 50.000 zł. tytułem dalszego zadośćuczynienia (k.1125-1127). Ostatecznie wniósł o

zapłatę kwoty 234.519,72 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 129.688,85 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz od kwoty 104.830,87 zł. od dnia zgłoszenia roszczenia do zapłaty.

W odpowiedzi na powyższe strona pozwana podtrzymała stanowisko co do oddalenia powództwa w całości.

W szczególności wskazała, że wypłacona dotychczas kwota 38.000 zł w pełni zaspokoiła roszczenia powoda z tego tytułu, a dochodzona dodatkowo kwota 132.000 zł jest rażąco wygórowana i nieadekwatna do doznanej krzywdy, zwłaszcza jeśli się zważy, że powód łącznie z tym, co już mu wypłacono, domaga się 170.000 zł. W zakresie rozszerzonego powództwa o odszkodowanie za utracone zarobki tj. dodatkowo kwot 17.824,94 zł oraz co kwoty 37.005,93 zł, pozwany argumentował, iż powód nie wykazał, aby po dniu 1 maja 2016 roku był niezdolny do pracy zarobkowej, a także, jeśli był niezdolny, to w jakim zakresie i z jakiego powodu. Dochodzone roszczenia, zdaniem pozwanego, nie zasługują zatem na uwzględnienie.

Sąd ustalił:

W dniu 31 maja 2013r. na odcinku K.-K. drogi krajowej nr (...) doszło do wypadku komunikacyjnego, spowodowanego z winy P. N., kierującego samochodem osobowym marki A. (...), nr rej. (...), w którym poszkodowany m.in. został powód, P. L., kierujący pojazdem marki S. (...) nr rej. (...)(...). Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) SA w W. (**bezsporne**).

Niezwłocznie po wypadku powód w stanie nieprzytomnym został przewieziony do Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w K., gdzie przebywał do dnia 11 czerwca 2013r.

Rozpoznano u niego złamanie kości łokciowej lewej, zwichnięcie stępu lewego, liczne złamania w obrębie lewej stopy, uraz głowy – krwiak okolicy czołowo – ciemieniowej prawej, rany skóry, moszny, zaburzenia perfuzji części płata prawego wątroby, złamanie w obrębie gałęzi łonowej prawej. Stwierdzono też pourazową obecność krwi w przestrzeni podpajęczynówkowej.

W trakcie hospitalizacji powód poddany był wielu badaniom w tym, laboratoryjnym, RTG kości ramiennej lewej, TK głowy, TK klatki piersiowej i jamy brzusznej, TK kręgosłupa szyjnego, USG jamy brzucha. Przetoczono mu też krew. Powodowi towarzyszyły dolegliwości bólowe łagodzone odpowiednimi lekami. Odczuwał on też niepokój, nerwowość, lęk, co przekładało się na nocny sen. Powód nie pamiętał wypadku, nie wiedział, co się z nim stało. Informacje na temat zdarzenia przekazywała mu rodzina. Do dzisiaj nie pamięta pierwszych dni pobytu w szpitalu.

W dniu 3 czerwca 2013r. u powoda wykonano zamkniętą repozycję zwichnięcia i złamań stopy lewej z stabilizacją drutami K. oraz otwartą repozycję złamania M. przedramienia lewego i zespolenie płytką (...).

Hospitalizacja powoda przebiegała bez powikłań. Został on wypisany ze szpitala w stanie ortopedycznym dobrym z zaleceniami chodzenia przy pomocy kul, zgłoszenia się na usunięcie szwów w dniu 24 czerwca 2013 r., przyjmowania podskórnie leku F. przez 42 dni, kontroli w (...) w dniu 5 sierpnia 2013 r. Miał unieruchomione lewe przedramię i lewą stopę z zaleceniem poruszania się o kulach.

Dowód: karta pobytu w Szpitalnym Oddziale R. Szpitala Wojewódzkiego w K. k. 14-18, karta informacyjna leczenia szpitalnego Oddział (...)(...) k. 20-22, zeznania świadka, J. L. (1), k. 834-836, zeznania świadka, J. L. (2) k. 836 - 837, zeznania świadka, T. C., k. 837-837v, zeznania świadka, J. C., k. 837 v-838v, przesłuchanie powoda k.1221v-1222v.

Po opuszczeniu szpitala powód kontynuował leczenie w warunkach ambulatoryjnych w Poradni (...) (...) w K. oraz w R. C. w P..

W dniu 24 czerwca 2013r. usunięto powodowi szwy z przedramienia lewego i moszny oraz zalecono usunąć szynę gipsową kończyny górnej lewej w dniu 16 lipca 2013 r., ustabilizować przedramię w chuście trójkątnej, nadto odwijać szynę podudziową co 2 dni i odkażać.

W dniu 5 sierpnia 2013 r. usunięto powodowi druty K. ze stopy. Jednocześnie zezwolono powodowi na chodzenie przy pomocy kul łokciowych z odciążaniem kończyny i zlecono rehabilitację.

Od dnia 2 sierpnia 2013 r. powód rozpoczął rehabilitację, jednocześnie kontynuując leczenie.

Dowód: dokumentacja medyczna z Poradni (...) (...) w K. k. 19 - 24, skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne k. 25-26.

Pomimo leczenia nie doszło do zrostu kości łokciowej, stąd w dniu 29 kwietnia 2014r. wykonano u powoda resekcję stawu rzekomego kości łokciowej z przeszczepami kostnymi z talerza biodrowego i zespoleniem płytką kostną. Ponieważ nadal nie uzyskano pełnego zrostu, podjęto próbę leczenia egzogenez.

W dniu 19 lutego 2016r. stwierdzono zrost kostny z pełną przebudową i zakończono leczenie złamania kości łokciowej lewej. Nie uzyskano jednak poprawy w funkcjonowaniu lewej ręki w zakresie głowy kości promiennej. Uznano, iż nie ma możliwości operacyjnego tego zestarzałego złamania.

W dniu 31 marca 2016r. powód z uwagi na deformację stopy lewej po przebytych obrażeniach stopy w dniu wypadku, poddany został osteotomii korekcyjnej stopy lewej, artrodezii stawu klinowo-śródstopnego I wraz z stabilizacją płytką i śrubami.

Kolejnemu zabiegowi operacyjnemu, polegającemu na plastyce resekcyjnej aMP II, stabilizacji drutem K, powód poddany został w dniu 22 września 2016r. Zabieg przeprowadzono z uwagi na duże dolegliwości bólowe związane z pourazową deformacją stopy i niestabilnością IV i V kości śródstopia.

Dowód: karty informacyjne z (...) Spółka z o.o. w P. k. 33, 1022, 1100, k. 1145 – 1148, zaświadczenia z (...) Spółka z o.o. w P. k. 1020-1021,1023, 1128-1129, 1099, 1149 – 1153, k. 1197 – 1198, raport rehabilitacyjny k. 1130-1136.

Po powrocie do domu ze szpitala powodowi potrzebna była pomoc przy czynnościach życia codziennego takich jak przygotowywanie i podawanie posiłków, poruszanie się, czy ubieranie. Opiekowała się nim wówczas głównie żona, a dodatkowo na zmianę matka i teściowa.

W tym czasie powodowi często towarzyszył okresowy ból głowy, stopy, czy ręki. Zażywał wówczas leki przeciwbólowe.

Stał się osobą drażliwą, nerwową, wybuchową i niecierpliwą. Szukał okazji do kłótni z bliskimi, w szczególności z żoną. Denerwowało go i przerastało, że znajdował się w centrum uwagi rodziny, iż zdany jest na pomoc osób trzecich. Męczył go proces leczenia. Miał negatywny stosunek do życia. Pojawiły się również natrętne myśli o wypadku. Powodowi towarzyszyło nadto duże poczucie krzywdy, miał żal do sprawcy i jego rodziny. Odczuwał też niepokój związany z pracą zawodową. Martwił się, że nie będzie mógł powrócić do wykonywanej pracy, że nie będzie mógł żyć tak aktywnie, jak przed wypadkiem.

Dowód: dokumentacja medyczna k. 27-32, zeznania świadka, J. L. (1) k. 834-836, zeznania świadka, J. L. (2), k. 836 - 837, zeznania świadka, T. C. k. 837-837v, zeznania świadka, J. C. k. 837v-838v, przesłuchanie powoda k.1221v-1222v.

Po dniu 5 sierpnia 2013r. powód wymagał opieki osób trzecich przez okres 4 tygodni w wymiarze 4 godzin dziennie (pomoc w higienie, ubieraniu, przygotowywaniu posiłków, przemieszczeniu).

Przez okres kolejnych 10 tygodni z uwagi na potrzebę dalszego odciążania powód wymagał opieki osób trzecich w wymiarze około 2 godzin dziennie.

Po tym czasie do chwili obecnej wymaga opieki w wymiarze około 1 godziny dziennie.

Po zabiegu z dnia 29 kwietnia 2014r. powód nie wymagał unieruchomienia kończyny, a jedynie osłonięcia miejsca operowanego i opatrunków oraz zakazu obciążania kończyny. Tego typu okoliczności nie stwarzają podstaw do określenia większego wymiaru pomocy.

Dowód: pisemna opinia sądowa z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, M. K., k.862, pisemna opinia uzupełniająca biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, M. K., k. 975, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego, M. C., k. 1159v-1160.

We wrześniu 2013r. powód, za namową żony, podjął leczenie psychiatryczne i psychologiczne. Do dzisiaj odbywa sesje terapeutyczne. Początkowo odbywały się one co 2-4 miesiące w zakresie sesji psychiatrycznych oraz co miesiąc w zakresie sesji psychologicznych. Leczony jest również farmakologicznie. Rozpoznano u niego zaburzenia adaptacyjne – reakcję depresyjną przedłużoną.

Dowód: zaświadczenie A. Ł., k. 27, k. 28, karty leczenia z wizyt w (...) w B., k. 29 – 32, k. 1024, k. 1153-1158, dokumentacja lekarska (...) ZOZ (...) Z. D., k. 944 – 950, k. 1153 – 1158, zaświadczenie lekarskie dr L. K., k. 1141 – 1142, zeznania świadka, J. L. (1) k. 834-836, przesłuchanie powoda k.1221v-1222v.

Wskutek wypadku z dnia 31 maja 2013r. powód doznał urazu wielonarządowego pod postacią urazu czaszkowo-mózgowego z krwiakiem przymózgowym, złamania kości łokciowej lewej typu M., zwłknięcia stopy lewej w stawie L., złamania gałęzi miednicy, ogólnych potłuczeń i wielomiejscowych ran powłok ciała. Trwałym następstwem doznanych obrażeń są: deformacja stopy lewej ograniczająca jej wydolność statyczną i dynamiczną, przykurcz stawu łokciowego w zakresie ruchów zgięciowo-wyprostnych, jak i rotacji przedramienia. Stan zdrowia powoda w tym zakresie nie cofnie się do takiego stanu, jaki był przed wypadkiem.

Powód wymagał i nadal wymaga dalszych zabiegów operacyjnych, szczególnie w obrębie stopy. Z uwagi na doznane złamania u powoda występuje większe prawdopodobieństwo przyspieszenia zmian zwyrodnieniowych. Zmiany te mogą nastąpić u powoda w okresie kilku-kilkunastu lat.

W trakcie leczenia powód wymagał stosowania zaopatrzenia ortopedycznego w postaci kul łokciowych. Wskazane również było stosowanie systemu E. w wyniku wystąpienia zaburzeń zrostu kości łokciowej lewej. Nadto powód wymagał leczenia przeciwzakrzepowego, przeciwbólowego i usprawniającego.

Po zabiegach w R. C. u powoda przez okres ok. 6 tygodni występowały przeciwwskazania do prowadzenia samochodu.

Charakter naruszenia sprawności narządu ruchu powoda w postaci ograniczenia ruchomości i deformacji stawu łokciowego, a także deformacja i ograniczenia ruchomości stawu skokowego lewego stopy lewej mają charakter trwałe i nie rokują dalszej poprawy w związku z czym powrót do sprawności narządu ruchu jak sprzed wypadku nie jest możliwy.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii, M. K., k. 859-862 i pisemna opinia uzupełniająca k. 975, pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. C. k.1075-1078 i ustna opinia uzupełniająca k.1159-1160.

Wskutek wypadku z dnia 31 maja 2013 r. powód doznał też urazu w sferze zdrowia psychicznego w postaci zaburzeń adaptacyjnych – reakcja depresyjna oraz łagodnych zaburzeń procesów poznawczych. Czynnikiem stresującym wywołującym zaburzenia adaptacyjne była u powoda zmiana stylu życia wywołana ograniczeniami ruchowymi spowodowanymi wypadkiem komunikacyjnym. Powód, dotychczas osoba aktywna fizycznie, czynna zawodowo, dobrze radząca sobie w dorosłym życiu, samodzielna, zaradna, w sposób gwałtowny został tego pozbawiony i zmuszony do funkcjonowania w oparciu o inne osoby oraz pozbawiony możliwości aktywności zawodowej i fizycznej. Do zmian w postaci zaburzeń adaptacyjnych nie doszłoby, jeżeli powód nie doświadczyłby wypadku komunikacyjnego. Standardowy styl wychowania nie przygotowuje psychiki człowieka do poradzenia sobie z sytuacjami skrajnie trudnymi, takimi jak wypadki samochodowe. Doznany uraz wymagał i nadal wymaga pomocy psychiatry i

psychoterapeuty. Pomoc taka będzie konieczna do momentu zakończenia leczenia ortopedycznego i rehabilitacji ruchowej oraz zakończenia postępowania, w wyniku którego powód poczuje, że otrzymał zadośćuczynienie za poniesione krzywdy. Rokowanie powrotu do zdrowia jest pomyślne. Powód podejmuje różne role społeczne, np. rola ojca, podjął się przeprowadzki do własnego domu, dobrze w nich funkcjonuje. Świadczy to o przebudowywaniu swojej osobowości w taki sposób, który umożliwia dalsze prawidłowe funkcjonowanie w dobrostanie psychicznym i społecznym powoda. Kontynuacja leczenia ortopedycznego i rehabilitacja dają powodowi nadzieję, że nie będzie doświadczał ograniczeń w jego aktywności życiowej i spowoduje powrót do takiego stylu życia, jaki prowadził przed wypadkiem. Jeżeli to nie nastąpi, to wskazane jest poprzez terapię, przebudowanie systemu wartości życiowych powoda w sposób taki, który najbardziej służyłby dobrostanowi psychicznemu i społecznemu. U powoda występują objawy związane z zaburzeniami funkcji poznawczych takie jak osłabienie pamięci, trudności w nauczaniu się nowych informacji i trudności w koncentracji uwagi.

Powód nie jest osobą uzależnioną od alkoholu.

Dowód: pisemna opinia sądowa psychiatryczno-psychologiczna k. 913-925 oraz pisemne opinie uzupełniające k.964-967v i 1032-1036.

Bezpośrednio przed zdarzeniem, powód pracował w H. w firmie (...).V z siedzibą w V.. W ramach umowy o pracę tymczasową był delegowany do pracy u innych pracodawców. Bezpośrednio przed zdarzeniem powód pracował jako monter światłowodów. Z tytułu zatrudnienia otrzymywał wynagrodzenie wraz z kompensatą kosztów i kosztów podróży kwocie 504,52 euro netto. Nadto za każdy przepracowany tydzień gromadził rezerwy na: fundusz emerytalny – 11,87 euro brutto tygodniowo (33,11 euro netto miesięcznie); na dodatek urlopowy – 39,90 euro brutto tygodniowo (23,14 euro netto tygodniowo); na dni urlopu – 47,61 brutto tygodniowo (37,22 euro netto tygodniowo); na krótką nieobecność 2,74 euro brutto tygodniowo (1,59 euro netto tygodniowo). Zgromadzone rezerwy stanowiły część wynagrodzenia powoda i były wypłacane w chwili, gdy rozpoczynał on urlop, czy korzystał z krótkotrwałej nieobecności. Zgromadzony dodatek urlopowy i pozostałe zgromadzone środki na krótką nieobecność podlegały wypłacie raz w roku, w pierwszy tydzień czerwca. Kwota przeznaczana na emeryturę przelewana była do funduszu emerytalnego S..

W umowie o pracę tymczasową ustalono, że delegowanie pracownika kończy się wówczas, m.in. gdy pracownik tymczasowy z jakiegokolwiek powodu, również niezdolności do pracy, nie będzie chciał lub mógł wykonywać uzgodnionej pracy. Ewentualny powrót do zleceniodawcy po chorobie może w sposób ważny nastąpić jedynie za jednoznaczną zgodą E. H. poprzez zawarcie nowej umowy o pracę tymczasową lub nowe potwierdzenie delegowania. Jeżeli po chorobie, ale przed przedostatnim dniem roboczym fazy A E. H. oddeleguje pracownika ponownie do zleceniodawcy, o ile nie ustalono inaczej uznaje się, że niniejsza umowa o pracę została zawarta na nowo ze wszystkimi zawartymi w niej warunkami, oraz stanowczo z warunkiem, że umowa kończy się w przedostatnim dniu roboczym fazy A

Dowód: tłumaczenie na j. polski pisma E. H. B. z dnia 28 maja 2015r., k. 34-35, tłumaczenie na j. polski pisma E. H. B. z dnia 27 października 2014r., k. 36-37, tłumaczenie na j. polski umowy o pracę tymczasową, k.38-43, dowody wpłat, k. 127 – 132.

Obecnie powód nie pracuje. Pobiera okresowe świadczenie rentowe z H. rentę w wysokości 1170 euro miesięcznie, które przyznane zostało mu od dnia 1 czerwca 2015r.

Dowód: pisma urzędu wykonawczego ubezpieczeń pracodawców wraz z tłumaczeniem k.1178-1179,1180, przesłuchanie powoda. k. 1122v.

W dniu zdarzenia powód liczył 26 lat. Miał ustabilizowaną sytuację rodzinną i zawodową. Był dobrego stanu zdrowia. Życie układało mu się tak, jak je sobie zaplanował. Powód był bardzo aktywną osobą. Jeździł na rowerze, na nartach, grał w koszykówkę, pływał, podnosił ciężary, chodził na siłownię, biegał – wspólnie z żoną, która trenuje biegi

zawodowo. Był osobą otwartą, pogodną, pozytywnie nastawioną do życia. Do wypadku doszło, kiedy jechał do domu do B., by spędzić z żoną pierwszą rocznicę ich ślubu.

Dowód: zeznania świadka, J. L. (1) k. 834-836, zeznania świadka, J. L. (2) k.836-837, zeznania świadka, T. C. k. 837-837v, zeznania świadka, J. C. k. 837v-838v, zeznania świadka Ł. M., k. 838v-839, przesłuchanie powoda k. 1221v-1222v.

Po wypadku powód stał się bardziej zamknięty w sobie, mniej rozmawia z innymi. Przez pierwsze miesiące po wypadku intymne relacje między małżonkami były zaburzone. Długi czas po wypadku starał się nie jeździć po zmroku, prowadzenie pojazdu wywoływało u niego napięcie. Jego aktywność sportowa ogranicza się aktualnie do jazdy na rowerze oraz siłowni w małych ilościach. Czasami korzysta z sauny. W wrześniu 2016 roku powód wziął udział w amatorskim wyścigu rowerowym.

Dowód: zeznania świadka, J. L. (1) k. 834-836, zeznania świadka, J. L. (2) k.836-837, zeznania świadka, T. C. k. 837-837v, zeznania świadka, J. C. k. 837v-838v, zeznania świadka Ł. M., k. 838v-839, przesłuchanie powoda, k. 1221v-1222v.

P. L. nadal odczuwa dolegliwości bólowe ze strony zdeformowanej stopy. Dolegliwości te nasilają się podczas chodu. Powód porusza się, lekko utykając. Z powodu nieprawidłowego ułożenia stopy skupia się podczas chodzenia je jej odpowiednim ustawianiu. Ma problemy w zakładaniu butów. Jest rehabilitowany w Centrum (...) w K.. Rehabilitacja obejmuje ćwiczenia celowane na przywrócenie prawidłowego chodu-reedukcja chodu, poprawiające ruchomości w stawie skokowym, poprawiające siłę wytrzymałość mięśni kończyn dolnych, ćwiczenia propriocepcji, mobilizację tkanek miękkich masaż głęboki, mobilizację stawów stopy operowanej.

Dowód: karta informacji zabiegowych z Centrum (...) k. 1140, zeznania świadka J. L. (1) k. 834 – 834v, przesłuchanie powoda k. 1221v-1222v.

Aktualnie nastąpił całkowity zrost i przebudowa kości łokciowej lewej ręki powoda. Problemem pozostaje niestabilność stawu łokciowego oraz ograniczenie zgięcia spowodowane zestarzałym zwichnięciem głowy kości promieniowej. Powód wymaga okresowej kontroli ortopedycznej rehabilitacji łokcia. Łokieć jest częściowo trwale uszkodzony, przeciwwskazane jest obciążanie fizyczne oraz dźwiganie ciężarów z użyciem lewej kończyny górnej.

Oдноśnie stopy - palec II ustawiony jest szponiasto, w stawie międzypaliczkowym. Powodowi towarzyszą obecnie zmniejszone dolegliwości bólowe w porównaniu z wcześniejszym okresem, gdyż stabilizacja kości śródstopia IV i V jest nieco większa.

Zalecana jest dalsza rehabilitacja, fizykoterapia-lasoterapia, ultradźwięki, ćwiczenia stabilizujące i manualne.

Dowód: zaświadczenia z (...) Sp. z o.o. w P. k.1197-1198

Proces leczenia w R. C. pozostaje w zgodzie z zasadami sztuki medycznej. Prowadzona terapia prowadzi do usuwania skutków obrażeń doznanych przez powoda w wypadku z dnia 31 maja 2013r.

Dowód: ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. C. k.1159-1160.

W wyniku wypadku samochodowego z dnia 31 maja 2013r. zniszczeniu uległy następujące rzeczy powoda: kurtka marki G. o wartości 500 zł, bluza męska o wartości -300 zł, spodnie jeansowe marki S.&S. o wartości 600 zł, buty sportowe marki A. o wartości 350 zł, bielizna H. B. o wartości 200 zł. Ponadto powód utracił znajdujące się w bagażniku samochodu: nawigację samochodową TomTom- 850 zł, iPad-2.177,70 zł, okulary przeciwsłoneczne 150 zł.

Dowód: zeznania świadka, J. L. (1) k. 834-836, zeznania świadka, J. C. k. 837v-838v, faktura VAT k. 846, przesłuchanie powoda k.1221v-1222v w zw. z k.840.

Wrak samochodu powoda w okresie od 20 czerwca 2013r. do 20 listopada 2013r. znajdował się na parkingu prowadzonym przez J. W.. Koszt przechowania pojazdu wynosił 25 zł dziennie. W okresie od dnia 1 czerwca 2013r. do dnia 9 września 2013r. powód korzystał z pojazdu zastępczego, ponosząc z tego tytułu koszt w kwocie 120 zł za dobę.

Dowód: faktura VAT nr (...), k. 44, zeznania świadka J. W. k. 839v.

Powód skierował do pozwanego wnioski o wypłatę zadośćuczynienia i odszkodowania w związku z urazami, których doznał w wypadku z dnia 31 maja 2013 r. Pozwany, decyzjami z dnia 4 grudnia 2013 r. oraz z dnia 8 listopada 2013 r. przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 38.000 zł. W ramach odszkodowania przyznał zaś powodowi kwoty:

- 16.579,17 zł. tytułem zwrotu kosztów leczenia;
- 6.960 zł. tytułem kosztów opieki;
- 3.578,96 zł. tytułem zwrotu kosztów dojazdów;
- 69.023,91 zł. tytułem wyrównania straty spowodowanej utratą zarobków;
- 200 zł. tytułem wyrównania straty spowodowanej zniszczeniem odzieży;
- 3.520 zł. tytułem zwrotu kosztu najmu pojazdu zastępczego za okres od 9 sierpnia 2013 roku do dnia 9 września 2013 roku, tj. 32 dni;
- 130 zł. tytułem zwrotu innych roszczeń.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 15 maja 2014r., k. 45, pismo pozwanego z dnia 16 października 2013r., k. 437, pismo pozwanego z dnia 8 listopada 2013r., k. 433 - 434, pismo pozwanego z dnia 30 grudnia 2013r., k. 388, pismo pozwanego z dnia 4 grudnia 2013r., k. 50 - 51, pismo pozwanego z dnia 13 grudnia 2013r., k. 399 - 400, pismo pozwanego z dnia 22 stycznia 2014r., k. 384 - 385, pismo pozwanego z dnia 6 marca 2014r., k. 366 - 367, pismo pozwanego z dnia 19 marca 2014r., k. 303-304, pismo pozwanego z dnia 19 marca 2014r., k. 46 - 47, pismo pozwanego z dnia 22 kwietnia 2014r., k. 250-251, pismo pozwanego z dnia 15 maja 2014r., k. 217-218, pismo pozwanego z dnia 30 maja 2014r., k. 206, pismo pozwanego z dnia 9 czerwca 2014r., k. 199, pismo pozwanego z dnia 27 sierpnia 2014r., k. 176 - 177, pismo pozwanego z dnia 1 września 2014r., k. 174 - 175, pismo pozwanego z dnia 9 września 2014r., k. 165 - 166, pismo pozwanego z dnia 13 października 2014r., k. 147 - 148, pismo pozwanego z dnia 10 kwietnia 2014r., k. 257, pismo pozwanego z dnia 22 stycznia 2015r., k. 48 - 49, pismo pozwanego z dnia 24 listopada 2014r., k. 132- 133.

Od sierpnia 2016r. pozwany zaprzestał wypłacać powodowi świadczenia z tytułu utraconych zarobków. Zaległość z tego tytułu od sierpnia 2016r. do grudnia 2016r. wynosi 4.105,90 Euro. Tymczasem z opinii lekarza orzecznika z dnia 28 lipca 2016r. (k. 1183 - 1187) wynika, że powód nadal jest niezdolny do pracy z uwagi na uraz łokcia.

Dowód: opinia lekarza orzecznika z dnia 28 lipca 2016r., k. 1183 - 1184.

Sąd zważył:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Zadośćuczynienie

W myśl art. 444 par 1 i art. 445 par 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia w następstwie czynu niedozwolonego lub, gdy poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia.

Poza sporem jest, że powód doznał uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia wskutek zdarzenia z dnia 31 maja 2013r., które spełniało znamiona czynu zabronionego oraz, że z tego tytułu przysługuje jemu roszczenie o zadośćuczynienie. Nie budzi też wątpliwości odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela za skutki zdarzenia.

Spór między stronami w tej sprawie sprowadza się do ustalenia wysokości zadośćuczynienia. Strona pozwana, nie kwestionując swojej odpowiedzialności względem powoda, zaprezentowała stanowisko, iż wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego kwota 38.000 zł z tytułu zadośćuczynienia jest adekwatna do rozmiaru krzywdy powoda. Powód z kolei twierdzi, iż winien otrzymać dodatkowo kwotę 132.000 zł. zadośćuczynienia, co oznacza, że swoją krzywdę określa na kwotę 170.000 zł.

Wskazać należy, iż powszechnie w orzecznictwie i doktrynie uważa się, że przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia należy uwzględnić czynniki obiektywne w postaci czasu trwania oraz intensywności cierpień fizycznych i psychicznych poszkodowanego, nieodwracalności skutków urazu (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szansa na przyszłość, wieku poszkodowanego, a także czynniki subiektywne, jak poczucie nieprzydatności społecznej, bezradności życiowej itp. (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973r., IIICZP (...), OSNCP (...), nr (...), poz. (...), oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004r., ICK (...), OSNC(...), nr(...), poz. (...)). Nie bez znaczenia są też takie okoliczności, jak pozbawienie poszkodowanego możliwości osobistego wychowywania dzieci i zajmowania się gospodarstwem domowym lub korzystanie z pomocy innych osób przy prostych czynnościach życia codziennego.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wskutek zdarzenia z dnia 31 maja 2013r. u powoda wystąpiło cierpienie fizyczne o dużym nasileniu.

Z dokumentacji medycznej (k. 14-18, 20 – 22, 19, 24, 1020 i nast.), złożonej do pozwu wynika, że powód doznał złamania kości łokciowej lewej, zwichnięcia stępu lewego, licznych złamań w obrębie lewej stopy, urazu głowy – krwiaka okolicy czołowo – ciemieniowej prawej, ran skóry, moszny, zaburzeń perfuzji części płata prawego wątroby, złamania w obrębie gałęzi łonowej prawej. Stwierdzono też pourazową obecność krwi w przestrzeni podpajęczynówkowej. Stan powoda był zatem poważny. Przeprowadzono u niego szereg badań, a także wykonano zamkniętą repozycję zwichnięcia i stabilizację stopy lewej drutami K. oraz otwartą repozycję złamania M. przedramienia lewego i zespolenie płytką (...). Powód przebywał w szpitalu od 31 maja 2013r. do 11 czerwca 2013r. Powyższe wskazuje, że doznał on licznych urazów, co intensyfikowało cierpienia fizyczne.

Nadto dokumentacja medyczna, złożona do akt wskazuje również, że leczenie złamań powoda było kontynuowane ponad standardowe 6 tygodni. U powoda nie doszło bowiem do zrostu kości łokciowej, co skutkowało wykonaniem dnia 29 kwietnia 2014r. zabiegu resekcji stawu rzekomego kości łokciowej z przeszczepami kostnymi z talerza biodrowego i zespoleniem płytką kostną. Dopiero w dniu 19 lutego 2016r. uzyskano zrost kości łokciowej. Dodatkowo, w dniu 31 marca 2016r. i w dniu 22 września 2016r., powód został poddany zabiegom korekcyjnym stopy lewej. Dodatkowe zabiegi niewątpliwie potwierdzają, że urazy, których doznał wymagały dalszego, długotrwałego leczenia.

Również okres pierwszych kilku tygodni po opuszczeniu szpitala był dla powoda ciężkim czasem. Z zeznań świadków, J. L. (1), J. L. (3), T. C. i J. C. oraz z przesłuchania powoda wynika, że przez pierwsze tygodnie był osobą wymagającą opieki osób trzecich z uwagi na złamania, których doznał. Był obolały, poobijany. Miał założone szwy, w tym również na mosznie. Powyższe wskazuje, iż jego stan był poważny.

Z przesłuchania powoda wynika również, że w związku z urazami, których doznał, towarzyszył mu silny ból całego ciała. Miał siniaki i krwiaki na ciele. Po wypadku miał i ma nadal blizny na nogach. Ból był szczególnie dotkliwy w pierwszych tygodniach po wypadku. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że złamaniu kości towarzyszy ból. Tymczasem u powoda załamanie było wielomiejscowe i wieloodłamowe, co przemawia za uznaniem, że ból towarzyszący powodowi był rzeczywiście dotkliwy. W kolejnych miesiącach ból utrzymywał się nadal, szczególnie ból lewej nogi, ręki i głowy. Ból występuje u powoda do chwili obecnej, choć w mniejszą częstotliwością i siłą, szczególnie

po wysiłku związanym z chodzeniem, czy inną aktywnością fizyczną. Powyższe wskazuje na uciążliwość w codziennym funkcjonowaniu.

Dodatkowo zauważyć należy, iż skutki urazu są dla powoda poważne. Mają one w części charakter trwały. U powoda utrzymuje się bowiem niestabilność stawu łokciowego, towarzyszy mu ograniczenie zgięcia, spowodowane zestarzałym zwichnięciem głowy kości promiennej. Powód nadal wymaga dalszej kontroli ortopedycznej oraz rehabilitacji. Powyższe potwierdzają opinie sądowe biegłych sądowych z zakresu traumatologii, M. K. (2) oraz M. C. (2).

Wskutek zdarzenia z dnia 31 maja 2013r. powód doznał również cierpień psychicznych.

Z przesłuchania powoda wynika, że po wypadku czuł się bezsilny, zrezygnowany i przygnębiony. Miał żal, że jego życie nagle straciło dotychczasowy charakter, że stał się osobą nieporadną, która zmuszona jest korzystać z pomocy osób trzecich w podstawowych czynnościach życia codziennego, takich jak higiena, przygotowywanie, czy spożywanie posiłków. Był poirytowany tym, iż jest w centrum uwagi, że musi innym opowiadać, jak się czuje. Jednocześnie czuł się nieporadnie. Został wyrwany z codzienności, w której dobrze dotychczas funkcjonował. Miał pracę i plany na przyszłość. Wypadek zaś przerwał mu dotychczasowy styl życia.

Powyższe okoliczności potwierdzili świadkowie, J. L. (1), J. L. (2), T. C. i J. C.. Zeznali, że powód po wypadku stał się nerwowy, wybuchowy, skłonny do kłótni oraz rozdrażniony.

O tym, że stan psychiczny powoda po wypadku był poważny przemawia dokumentacja medyczna. Wskazuje ona, że powód już od września 2013r. korzysta z pomocy psychiatry i psychologa, zażywał leki przeciwdepresyjne. Rozpoznano u niego zaburzenia adaptacyjne - reakcję depresyjną. Powyższe potwierdziła opinia sądowa biegłych sądowych z zakresu psychiatrii, I. C. oraz psychologii, A. S.. Wynika z niej, iż zmiana stylu życia wywołana ograniczeniami ruchowymi spowodowanymi wypadkiem komunikacyjnym była czynnikiem stresującym wywołującym zaburzenia adaptacyjne u powoda. Powód, dotychczas osoba aktywna fizycznie, czynna zawodowo, dobrze radząca sobie w dorosłym życiu, samodzielna, zaradna, w sposób gwałtowny został tego pozbawiony i zmuszony do funkcjonowania w oparciu o pomoc innych osób oraz pozbawiony możliwości aktywności zawodowej i fizycznej. Doznany uraz wymagał i nadal wymaga pomocy psychiatry i psychoterapeuty. Wskazano też, iż u powoda występują objawy związane z zaburzeniami funkcji poznawczych takich jak osłabienie pamięci, trudności w nauczaniu się nowych informacji i trudności w koncentracji uwagi.

Wskutek zdarzenia z dnia 31 maja 2013r. powód został zmuszony do zmiany dotychczasowego trybu życia. W związku z tym, że powód miał i nadal ma ograniczone możliwości ruchowe lewej stopy i lewej ręki, nie był i nadal nie jest w stanie kontynuować aktywności fizycznej na poziomie jak sprzed wypadku. Wcześniej był bardzo aktywny, jeździł na rowerze, biegał, jeździł na nartach, chodził na siłownię. Zmuszony był zrezygnować z dotychczasowej aktywności sportowej. Aktualnie uprawia jedynie jazdę na rowerze. Obecne ograniczenia fizyczne skutkują tym, że powód lekko utyka. Zasady doświadczenia życiowego wskazują na to, że rezygnacja z dotychczasowej aktywności fizycznej wpływa niekorzystnie, zarówno na samopoczucie psychiczne, jak i fizyczne. Zatem wskazywanie przez powoda oraz przez świadków powyższych okoliczności, jako tych, które stanowią skutki wypadku do chwili obecnej, jest dla sądu całkowicie zrozumiałe.

Podkreślić należy, iż w dniu zdarzenia powód miał 26 lata. Realizował się zawodowo, był wysportowany. Spełniał też jako małżonek. Przed powodem był ciekawy i cenny okres zdobywania doświadczenia zawodowego i osobistego oraz, co należy podkreślić - okres wielu lat w dobrym zdrowiu fizycznym. Tymczasem wypadek zmienił jego życie. Powód stał się zgorzkniałą i nerwową osobą. Jest osobą niepewną i ograniczoną ruchowo, ma wybotliwy chód, jego lewa ręka nie ma pełnej możliwości ruchowej. Stan zdrowia wywołany wypadkiem skutkowało i nadal skutkuje u niego poczuciem niesprawiedliwości. Odczucia te potęgowane są przez świadomość, iż stało się tak wskutek zdarzenia nagłego, na które powód nie miał żadnego wpływu. Okoliczności te potęgują poczucie krzywdy powoda.

Nie ulega więc wątpliwości, że wskutek zdarzenia z dnia 31 maja 2013r. powód doznał cierpień psychicznych.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że rozmiar krzywdy powoda jest wielopłaszczyznowy. Skutki wypadku związane z wielonarządowymi uszkodzeniami skomplikowane złamaniami, ograniczenia ruchowe z tym związane oraz bóle odczuwane przy zwykłych czynnościach, jak chodzenie, czy stanie, a także konieczność zrezygnowania z aktywności fizycznej, odczuwalne są przez powoda do chwili obecnej. Brak rokowań na pełny powrót do zdrowia oraz rezygnacja z dotychczasowego trybu życia wskazują, że krzywda powoda jest poważna.

Przy ustalaniu zakresu krzywdy, sąd oparł się na dowodzie z zeznań świadków, J. L. (1), J. L. (2), T. C. i J. C. oraz na przesłuchaniu powoda (pозwany zrezygnował z przesłuchania). Zeznania świadków były spójne, logiczne oraz korelowały z dokumentacją medyczną zgromadzoną w sprawie. Również przesłuchanie powoda zasługiwało na wiarę. Twierdzenia powoda znalazły oparcie także w dokumentacji medycznej, w opiniach sądowych z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu oraz opinii sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii, sporządzonych w tej sprawie. Odczucia powoda związane z krzywdą znajdują uzasadnienie również w zasadach doświadczenia życiowego. Stanowią podstawę do uznania, że wypadek z dnia 31 maja 2013r. był dla powoda silnym przeżyciem.

W tym miejscu wskazać należy, iż sąd dał wiarę opinii sądowej biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii, M. K. (2), albowiem jest ona czytelna i logiczna. Wprawdzie strony powodowa złożyła zarzuty do tej opinii, lecz dotyczyły one w zasadzie wniosków biegłego w zakresie rozmiaru opieki nad powodem sprawowanej przez osoby trzecie (k. 874- 875), o czym będzie mowa niżej. Nadto, opinia sądowa, M. K. (2) zbieżna jest z opinią biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, M. C. (2). W tym stanie rzeczy, sąd dał wiarę obu opiniom.

Sąd uznał za wiarygodne także opinie sądowe z zakresu psychiatrii, I. C. oraz psychologii, A. S.. W ocenie sądu, są one szczegółowe i logiczne.

Zarzuty do opinii biegłych sądowych złożył jednak pozwany. Wskazał, że biegłe nie dostrzegły, iż skargi powoda należą do naturalnych skarg podnoszonych przez osoby znajdujące się w stanie po wypadku i świadczą o poczuciu krzywdy. Stan taki nie jest procesem depresyjnym, nie świadczy o zaburzeniach adaptacyjnych. Podniósł m.in., że spożywany przez powoda alkohol może skutkować zauważalnymi zmianami w (...). Podał również, iż leki, które powód przyjmuje również powodują organiczne uszkodzenie (...). Zatem to nie wypadek, ale spożywanie alkoholu i zażywanie leków przeciwdepresyjnych mogło go doprowadzić do stanu opisanego przez biegłe. Wniósł jednocześnie o wydanie opinii uzupełniającej na kwestie wskazane w piśmie pozwanego z dnia 16 grudnia 2015r.

Biegłe sądowe, ustosunkowując się do zarzutów, podtrzymały swą opinię. Podały, iż co do alkoholu spożywanego przez powoda, brak jest podstaw do uznania, że powód spełnia kryteria diagnostycznego, szkodliwego, czy uzależnionego picia alkoholu. Co do leków przeciwdepresyjnych podkreśliły, iż powód otrzymuje leki w celu poprawy samopoczucia. Twierdzenia o niszczącym działaniu takich leków na (...) jest fałszywe i nie ma potwierdzenia w badaniach naukowych. Podkreśliły, iż psychiczne objawy powoda na nową sytuację opisuje nie tylko powód, ale również jego bliscy, co skutkuje wnioskiem, że gdyby nie wypadek dnia 31 maja 2013r., to powód nie popadłby w stan zaburzeń adaptacyjnych (k. 964 – 967).

Pozwanego nie przekonały powyższe wyjaśnienia biegłych i złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnych biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii z jednoczesnym przywołaniem specjalisty psychiatrii uzależnień (k. 986) tak, by określić również uzależnienie powoda od alkoholu i poziom nadużywania przez niego alkoholu oraz wpływu nadużywania dla jego zdrowia przed i po wypadku. Podał, iż błędy i braki opinii oraz pobieżnie i wymijająco ustosunkowały się do zarzutów.

Biegłe sądowe, w piśmie z dnia 26 maja 2016r. wskazały, że powód nie prezentuje objawów uzależnienia alkoholowego. Podały, iż wydały swe wcześniejsze opinię do niniejszej sprawy zgodnie ze swoją wiedzą i starannością, na podstawie jednorazowego badania powoda. Zlecenie sądu nie dotyczyło dokonania jego obserwacji psychologiczno

– psychiatryczne w warunkach szpitalnych. Opinia została oparta również na zgromadzonej dokumentacji oraz zeznaniach świadków.

Pomimo powyższego, pozwany nadal podtrzymał wniosek o dopuszczenie dowodu z nowej opinii, wskazując, że biegłe nie ustosunkowały się merytorycznie do stawianych zarzutów, w części reagując emocjonalnie. Biegłe nie rozpoznały uzależnienia alkoholowego, pomimo, iż nie zapytały powoda o ilość wypitego alkoholu, czy częstotliwość jego spożycia.

Sąd nie podzielił jednak zarzutów pozwanego stawianych opinii sądowej z zakresu psychiatrii, I. C. oraz psychologii, A. S., uznając je za polemiczne i gołosłowne. Oddalił zatem wniosek o dopuszczenie dowodu z nowej opinii sądowej w powyższym zakresie. Stawiane przez pozwanego tezy o nadużywaniu przez powoda alkoholu, czy szkodliwym działaniu na (...) leków przeciwdepresyjnych sąd uznał za dowolne, subiektywne i tendencyjne. Nie ulega bowiem wątpliwości, że opinie powyższe współgrały z dokumentacją medyczną zgromadzoną w sprawie, w tym rozpoznaniem postawionym przez lekarza psychiatrę. Z dokumentacji tej wynika, iż powodowi były zapisywane leki. Nadto świadkowie strony powodowej zgodnie zeznali, że po wypadku stał się drażliwy i nerwowy. Zatem uzasadniony jest wniosek z opinii sądowej, że gdyby nie wypadek z dnia 31 maja 2013r., to powód nie znalazłby się nowej, trudnej sytuacji (utrata pracy, problemy ze zdrowiem, kłótnie z żoną, poczucie nieprzydatności społecznej). Zatem stan zdrowia powoda polegający na zaburzeniach adaptacyjnych – przedłużonej reakcji depresyjnej, uznać należy za istniejący i pozostający w związku przyczynowym z wypadkiem.

Mając na uwadze wyżej poczynione rozważania, sąd uznał, iż kwota 38.000zł., przyznana w toku postępowania likwidacyjnego jest nieadekwatna do rozmiaru krzywdy powoda.

Sąd przyjął, że zasadne jest podwyższenie kwoty zadośćuczynienia o kwotę 62.000 zł. Łączna kwota 100.000 zł (38.000 zł z postępowania likwidacyjnego plus 62.000 zł. objęta wyrokiem) stanowi adekwatną wysokość zadośćuczynienia.

Jednocześnie wskazać należy, że kwota, której domagał się powód, tj. łącznie 170.000 zł. zadośćuczynienia, jest kwotą wygórowaną. Podkreślić należy, że powód funkcjonuje w nowej sytuacji życiowej. Jeździ samochodem, zajmuje się dzieckiem, jest samodzielny we wszystkich sprawach życia codziennego, włącza aktywność sportową w coraz to wyższym zakresie. Okoliczności powyższe wskazują, że stopień krzywdy choć wysoki, o czym była mowa wyżej, nie wykluczył powoda z życia społecznego i rodzinnego. W tej sytuacji łączna kwota 100.000 zł. zadośćuczynienia jest kwotą uwzględniającą powyższe okoliczności.

Dlatego też, na podstawie art. 444 par 1 k.c. w zw. z art. 445 par 1 k.c., sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 62.000 zł. tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia.

Utracone dochody

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Poszkodowanym, któremu przysługują roszczenia przewidziane z powyższego przepisu, jest każda osoba, której wyrządzono szkodę czynem niedozwolonym. Odszkodowanie obejmuje wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Do kosztów objętych § 1 wspomnianego artykułu należą m.in.: koszty leczenia, koszt urządzeń kompensujących kalectwo, koszty specjalnego odżywiania, koszty celowe komunikacji pozostające w związku z chorobą, jak na przykład dojazdy do szpitala, na badania, w celu odbycia konsultacji lekarskiej, na rehabilitację itp., przy czym dotyczy to nie tylko poszkodowanego, ale również członków jego rodziny opiekującej się nim. Do kosztów związanych z leczeniem należy zaliczyć także wydatki ponoszone dla zapewnienia poszkodowanemu właściwej opieki i pielęgnacji w okresie rekonwalescencji (uchwała SN (7) z 19 czerwca 1975r. PRN (...), OSN (...), (...), poz.(...), orz .SN z 21 maja 1973r. II CR (...), OSP (...), (...), poz. (...)).

Powód poprzez złożenie do akt umowy o pracę (k. 38-42) oraz pism wyjaśniających E. H. B. z dnia 28 maja 2015r. oraz z dnia 27 października 2014r. (k. 34-35, 36-37) wykazał w sposób niebudzący żadnej wątpliwości, że w dniu

zdarzenia łączyła go umowa z E. H. B., na podstawie której powyższy podmiot kierował powoda do wykonywania świadczeń u osób trzecich. Na podstawie powyższej umowy powód był uprawniony do tego, by miesięcznie otrzymywać wynagrodzenie netto w wysokości 504,52 Euro. Niezależnymi składnikami wynagrodzenia były środki wypłacone w formie rezerw na fundusz emerytalny w wysokości 33,18 Euro netto miesięcznie, na rezerwę na datek urlopowy w wysokości 23,14 Euro netto tygodniowo, rezerwę na dni urlopowe w wysokości 37,22 Euro tygodniowo oraz rezerwę na krótką nieobecność w wysokości 1,59 Euro tygodniowo.

Pozwany, obliczając utracony dochód powoda za okres od dnia 1 czerwca 2013r. do dnia 31 października 2014r. obniżył dochód powoda o kwotę powyższych rezerw, tj. o kwotę 70,25 Euro tygodniowo.

Zdaniem sądu, działanie pozwanego było nieprawidłowe. Naprawienie szkody polega bowiem na wyrównaniu uszczerbku w majątku poszkodowanego. Gdyby powód pracował, to wówczas na fundusze wymienione powyższe wpływałyby środki pieniężne. Stan tych funduszy zwiększałby się i powód mógłby w przyszłości środki te wykorzystać.

W tym stanie rzeczy, sąd na podstawie art. 444 § 1 k.c. uznał roszczenie powoda w kwocie 21.854,50 zł., stanowiące równowartość utraconych dochodów za okres od dnia 1 czerwca 2013r. do 31 października 2014r., tj. 74 tygodnie x 70,25 Euro x 4,204 zł. (wartość euro na dzień 31.10.2013r.), za zasadne.

Z tych samych powodów, sąd uwzględnił żądanie powoda zawarte w piśmie z dnia 30 stycznia 2017r. w kwocie 28.161,61 zł. tytułem utraconego dochodu obejmującego dalszy czas, tj. do listopada 2014r. do 10 stycznia 2017r., tj. 119 tygodni x 70,25 Euro x 4, (...) (wartość euro na dzień 27.01.2017r.).

Sąd, na podstawie art. 444 § 1 k.c. również uwzględnił roszczenie powoda zawarte w piśmie z dnia 30 stycznia 2017r. w zakresie kwoty 17.824,94 zł. stanowiącej równowartość niewypłaconych powodowi dochodów. Pozwany bowiem zaprzestał wypłacać powodowi świadczenia z tytułu utraconych zarobków. Zaległość z tego tytułu wyniosła od sierpnia 2016r. do grudnia 2016r. 4.105,90 Euro. Tymczasem z opinii lekarza orzecznika z dnia 28 lipca 2016r. (k. 1183 – 1184) wynika, że powód nadal jest niezdolny do pracy z uwagi na uraz łokcia.

Koszt opieka osób trzecich

Fakt ponoszenia całego ciężaru opieki nad poszkodowanym w czasie leczenia i rehabilitacji przez członków rodziny nie zwalnia osoby odpowiedzialnej od zwrotu kwoty obejmującej wartość tych świadczeń. Sąd Najwyższy niejednokrotnie już wyjaśniał, że legitymowanym do dochodzenia zwrotu kosztów pomocy udzielonej poszkodowanemu jest wyłącznie poszkodowany, a nie osoba która te koszty wyłożyła (orz. SN z 17 czerwca 1964r. ICR (...) OSNCO (...), poz.(...), orz. SN z 4 października 1973r. (...) (...), OSN (...), nr (...), poz.(...)).

Z zeznań świadków, J. L. (1), J. L. (2), T. C. i J. C. wynika, że po opuszczeniu szpitala powód wymagał opieki osób trzecich. Była mu potrzebna pomoc, początkowo – przy wszystkich czynnościach życia codziennego, jednak z biegiem czasu, zakres sprawowanej opieki ograniczał się.

Sporem w sprawie objęty jest zakres czasowy sprawowanej opieki.

Sąd przy ustaleniu powyższej okoliczności oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, M. K.. Wynika z niej, iż po dniu 5 sierpnia 2013r. powód wymagał opieki osób trzecich przez okres 4 tygodni w wymiarze 4 godzin dziennie (pomoc w higienie, ubieraniu, przygotowywaniu posiłków, przemieszczeniu), przez okres kolejnych 10 tygodni z uwagi na potrzebę dalszego odciążania powód wymagał opieki osób trzecich w wymiarze około 2 godzin dziennie, zaś po tym czasie do chwili obecnej wymaga opieki w wymiarze około 1 godziny dziennie. Po zabiegu z dnia 29 kwietnia 2014r. powód nie wymagał unieruchomienia kończyny, a jedynie osłonięcia miejsca operowanego i opatrunków oraz zakazu obciążania kończyny. Tego typu okoliczności nie stwarzają podstaw do określenia większego wymiaru pomocy (pisemna opinia sądowa z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, M. K., k.862, pisemna opinia uzupełniająca biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, M. K., k. 975.

Czyli sąd przyjął, że powodowi była potrzebna opieka w wymiarze: od 12 czerwca 2013r. do 5 sierpnia 2013r. – 8 tygodni przez 4 godzin dziennie (8 x 7 x 4 x 10 zł. = 2.240 zł.), następnie – przez 4 tygodnie po 2 godziny (4 x 7 x 2 x 10 zł. = 560 zł.), następnie- do dnia 31.10.2014r. - 1 godzinę dziennie (478 dni x 1 x 10 zł. = 4.780 zł.).

Wprawdzie zarzuty do opinii sądowej M. K. złożył powód, w zakresie ilości czasu, który wskazał biegły (k. 874). Jednak zarzuty powyższe okazały się niezasadne, albowiem nowa opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii ruchu, biegłego sądowego M. C. (2), wydana w oparciu o wnioski powoda, nie zbiła wniosków biegłego M. K. (2). Obie opinie były w zasadzie zbieżne.

Zatem łącznie z tytułu opieki na powodem należy mu się kwota 7.580 zł.

Pozwany wypłacił powodowi z powyższego tytułu kwotę 6.960 zł.

Zatem, na podstawie art. 444 § 1 k.c., sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 620 zł. tytułem brakującej części kosztów opieki nad powodem za okres do dnia 31 października 2014r.

Utracone rzeczy

W myśl art. 444 par 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c., roszczenie powoda z zakresie utraconych rzeczy wskutek wypadku z dnia 31 maja 2013r. również zasługuje na uwzględnienie.

Świadkowie, J. L. (1) (k. 834v), T. C. (k. 837v),

J. C. (k. 838) zgodnie wskazują, że J. C. kupił w prezencie dla powoda ipoda. Potwierdza to także faktura Vat (k. 846). Na fakt posiadania przez powoda nawigacji oraz dysponowanie nią w samochodzie, który uległ uszkodzeniu, wskazują zeznania świadka, Ł. M. (k. 838v). Natomiast w zakresie zniszczonego ubioru (kurtki, bluzy, spodni, butów, bielizny i okularów), sąd oparł ustalenia na podstawie przesłuchania powoda, uznając je za zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Wartość zniszczonych rzeczy nie była kwestionowana. Nadto ich wartość nie odbiera w znaczący sposób cen, zważywszy na ich markę, opisywaną przez powoda. Zatem, sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.950 zł. tytułem rzecz zniszczonych wskutek wypadku z dnia 31 maja 2013r., uwzględniając wcześniejszą wpłatę w tego tytułu kwoty 200 zł. w toku postępowania likwidacyjnego

Koszt parkowania wraku oraz najmu pojazdu zastępczego

Poza sporem jest, że wrak zniszczonego pojazdu powoda był składowany na parkingu prowadzonym przez J. W.. Stawka 25 zł. za dobę nie była kwestionowana przez pozwanego. Nadto nie było kwestionowane przez pozwanego twierdzenie powoda o najmie pojazdu zastępczego, przy czym pozwany z tego tytułu uznał stawkę dzienną na 110 zł., tymczasem z umowy z J. W. wynikała stawka 120 zł. za dobę.

Spór sprowadza się do okresu, za jaki pozwany ponosi odpowiedzialność z tytułu parkowania wraku oraz korzystania przez powoda z pojazdu zastępczego.

Powód zgodził się z pozwanym, że koszty z powyższego tytułu winny być powodowi rekompensowane do dnia 9 września 2013r. Był to bowiem wystarczający czas na podjęcie działań umożliwiających rezygnację z pojazdu zastępczego oraz umożliwiających rezygnację z parkingu.

Kwestia sporna sprowadza się do ustalenia momentu początkowego, od którego nadzy liczyć okres zasadnego parkowania oraz wypożyczenia pojazdu zastępczego. Pozwany bowiem przyjął, że koszty te należą się od dnia 9 sierpnia 2013r., tj. od momentu zgłoszenia szkody u pozwanego ubezpieczyciela.

Stanowisko powyższe, sąd uznał za nieuzasadnione.

Z zeznań świadka, J. L. (1), T. C. i J. W. wynika, że pojazd zastępczy był potrzebny już od dnia 1 czerwca 2013r. Żona powoda odwiedzała bowiem męża w szpitalu, była do jego dyspozycji, po upuszczeniu szpitala – również zachodziła potrzeba funkcjonowania rodziny przy użyciu samochodu, tak jak przed wypadkiem.

Zatem z tytułu najmu pojazdu zastępczego, roszczenie powoda jest zasadne za okres od dnia 1 czerwca 2013r. do dnia 9 września 2013r. (101x120 zł. plus 23 % Vat), tj. 14.907,60 zł. Stawka 120 zł. za dzień nie została bowiem przez pozwanego skutecznie zakwestionowana w toku niniejszego procesu.

Natomiast co do kosztów parkowania, zasadny jest czas od dnia 20 czerwca 2013r. do dnia 9 września 2013r., zgłoszony w pozwie. To moment początkowy związany z potrzebą przechowywania pojazdu na parkingu.

Zasądzoną kwotę sąd wyliczył w ten sposób: 81 dób x 25 zł. x 23 Vat, tj. 2.490,75 zł.

Zatem, sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę łączną 148.305,40 zł.

Dla wyniku procesu bez znaczenia pozostały zeznania świadka, J. T. oraz sprawozdanie w ustaleń detektywistycznych, albowiem świadek ten i sprawozdanie zawierały informację jedynie o kilku dniach funkcjonowania powoda i to funkcjonowania zaobserwowanego z oddali.

O odsetkach ustawowych oraz odsetkach ustawowych za opóźnienie sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., mając na uwadze, że powód ostatecznie domagał się zapłaty tych odsetek od kwoty pierwotnie zgłoszonej w pozwie od dnia wniesienia powództwa, zaś od kwoty, o którą rozszerzył powództwo - od dnia rozszerzenia powództwa, przy czym w zakresie rozszerzonego powództwa, sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie po upływie 7 dni od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego żądanie (k. 1164).

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 par 1 i par 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z par 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, obowiązującego na dzień wniesienia pozwu, mając na uwadze, że pod wygrał niniejszy spór w 63 %. Na koszty powoda złożyło się wynagrodzenie fachowego pełnomocnika wraz z opłatą - 7217 zł., opłata od pozwu - 6.385 zł., opłata od rozszerzonego powództwa – 5.242 zł. zaliczka na biegłych – 400 zł. Na koszty pozwanego złożyło się wynagrodzenie fachowego pełnomocnika wraz z opłatą - 7217 zł.

O nieuiszczonych kosztach sądowych sąd orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na uwadze wynik niniejszego sporu. Do refundacji, zaliczkowanych przez Skarb Państwa kosztów sądowych, pozostawała bowiem kwota 3.724,42 zł.

Na oryginale właściwy podpis